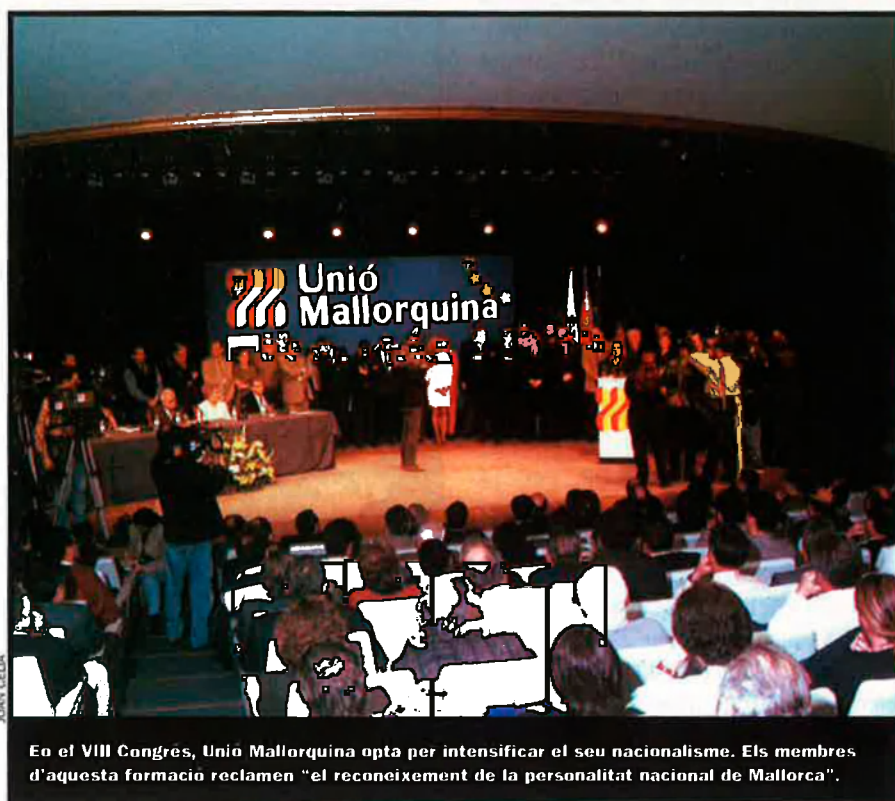

UM adopta el sobiranisme

Unió Mallorquina celebra aquest dissabte, 9 de desembre, el seu vuitè congrés, en el qual refermarà el seu caràcter nacionalista centrista, alhora que es declara partidària del dret a l'autodeterminació de Mallorca, una "realitat nacional".

Joan Celis
Eo el VIII Congrés, Unió Mallorquina opta per intensificar el seu nacionalisme. Els membres d'aquesta formació reclamen "el reconeixement de la personalitat nacional de Mallorca".

UM es congratula dels èxits aconseguits, però no vol caure en el conformisme i l'autocomplaença.

Després que altres partits del Pacte de Progrés com el PSIB (el passat setembre), i el PSM (fa just dues setmanes) fessin els respectius congressos, s'esperava amb interès el congrés d'UM, el proper dissabte dia 9, per saber quina seria la resposta ideològica i estratègica del partit liderat per Maria Antònia Munar, després d'un any i mig d'experiència del Pacte de Progrés tant en el govern del Consell de Mallorca (del qual Munar n'és la presidenta) com en el Govern balear (PSIB, PSM, EU i els Verds, amb el suport des de fora d'UM).

La resposta d'UM és optar d'una manera intensa i decidida, com mai, pel

nacionalisme d'ampla banda, per lluitar pel reconeixement de la "realitat nacional de Mallorca" i el seu dret a exercir l'autodeterminació, tot i que en la ponència política s'empra una fórmula eufemística. El partit fundat per Jeroni Albertí l'octubre de 1982 opta així, just coincidint amb la seva "majoria d'edat", per la defensa del nacionalisme més reivindicatiu.

Del regionalisme al nacionalisme. UM va néixer com a partit regionalista, producte d'una escissió de la UCD balear. Els seus cinc escons de 1983 serviren perquè Gabriel Cañellas arribés a president, una decisió que el

mateix Jeroni Albertí implícitament ha lamentat en més d'una ocasió. D'aquella originària opció per la dreta conservadora, en resultà un partit progressivament més afeblit. El 1988, quan Albertí volgué reorientar UM per deixar de ser un apèndix del PP, els conservadors contraatacaren amb *submarins* que introduïren dins el partit centrista. Foren uns mesos patètics fins arribar al congrés d'aquest partit. Albertí, sense suports importants, constatà que no pocs dels quadres dirigents boicotejaven la seva reorientació estratègica, i dimití. A partir d'aquell moment l'esvaïment d'UM va ser progressivament més intens, de manera que el 1991 ni tan sols es presentà a les eleccions, fent una coalició preelectoral amb el PP. Gairebé tothom donava per desaparegut el partit fundat quasi una dècada abans. Però Maria Antònia Munar, que seguí com a consellera de Cultura del govern de Canelles, va fer un *colp* intern orgànic i, a la vegada, s'allunyava cada vegada més de Canelles i impulsava des de la seva conselleria un segell d'identitat política clarament diferenciat del PP. Fins el punt que la conselleria de Munar utilitzava un logotip particularitzat. Aquest sord enfrontament irritava de forma creixent Canelles, el qual pensava *matar* UM, mentre Munar l'estava revivint. El punt de màxima tensió arribà el setembre de 1992, quan Canelles destituí Munar. Va ser el trencament. Alguns militants d'UM es passaren al PP, però Munar, amb el cercle de poder que l'envolta encara actualment, actuà ràpidament. Entrà en contacte amb dos petits grups nacionalistes de centre, sense representació, i amb la regionalista Unió Independent de Mallorca que tenia un diputat (Miquel Pascual) que havia coincidit amb Munar i Albertí en el temps d'UCD. A la primavera de 1993 Munar, amb el suport de pesos pesants del nacionalisme d'origen centrista, tant d'UM com dels altres grups (entre d'altres, Josep Melià, Miquel Duran, Maximilià Morales...), aconseguia liderar el congrés de "refundació". Naixia una *nova* UM que ja des del principi apostava per una nova estratègia: disputar al PP el vot mallorquí, no necessàriament nacionalista.

Gairebé ningú no es prenia seriosament UM i Munar. El primer toc d'atenció que rebé el PP foren les eleccions de 1995. A Mallorca, Canellas no aconseguí majoria absoluta. Semblava que tot conduïa cap a una repetició del model tradicional d'aliances. És a dir, quan el PP havia necessitat el suport d'algú, sempre havia tingut UM (o trànsfuges, però això és una altra història). Però no va ser així. UM pactà amb el PSIB i PSM formar, amb el suport extern

El lideratge de Maria Antònia Munar al front d'Unió Mallorquina està fora de dubte.

d'EU, una nova majoria per al Consell de Mallorca. El juliol de 1995, un estupefacte Canellas saludava protocol·lariament Maria Antònia Munar quan aquesta rebia la vara de comandament simbòlica del Consell. L'embrió del Pacte de Progrés era una realitat. Quatre anys més tard, després de les eleccions del 13 de juny de 1999, la situació de pactes era semblant. Si UM se n'anava amb l'esquerra, el PP perdia no només el Consell de Mallorca (els de Menorca i les Pitiüses també els havia perdut) sinó, i això era el més rellevant, el govern de les Balears. UM rebé pressions de tot tipus, però pactà amb l'esquerra. El Pacte de Progrés era una realitat. L'estratègia decidida el 1993 per UM

s'estava complint satisfactòriament: amb el PP a l'oposició, desgastant-se, "el tenim allà on volíem tenir-lo", expressió confessada a aquest setmanari per un alt càrrec d'UM.

Més nacionalista. En aquest VIII congrés, el primer en el poder després del trencament amb el PP, UM opta per intensificar el seu nacionalisme. A la ponència política que s'aprovarà aquest dissabte s'hi pot llegir que UM "reclama el reconeixement de la personalitat nacional" de Mallorca, així com el "dret de poder decidir el futur del nostre país". Diu la ponència que si s'usa un diccionari, la paraula "nacionalista" es relaciona políticament amb aquella opció que vol "exercir la sobirania", la qual cosa és, a partir d'aquest congrés, l'objectiu d'UM, i que essent el partit clarament nacionalista, ningú no es pot estranyar del que defensa: "com a partit nacionalista, la tasca política d'Unió Mallorquina té un objectiu: que el poble mallorquí pugui establir per decisió pròpia quin és el ritme de la seva existència i les vinculacions amb els pobles del seu entorn". És a dir, i dit en altres paraules, reclama el dret a l'autodeterminació dels mallorquins com a expressió de la sobirania de Mallorca.

Pel que fa a qüestions orgàniques, UM es congratula del "creixement" que ha experimentat durant els darrers anys, així com de la seva creixent capacitat de decisió, de la qual se'n deriva, al seu parer, el fet que el govern de les Balears, i el parlament, hagi aprovat la Llei de Consells Insulars que reforma l'estructura institucional de les Balears i atorga molt més poder a cada un dels consells "i és UM el partit que ha impulsat aquesta reforma". A pesar dels èxits que UM es reconeix, adverteix sobre els perills del conformisme i l'autocomplaença i insta a mantenir-se en alerta constant.

D'altra banda, i pel que fa a l'elecció de càrrecs dirigents, el lideratge de Maria Antònia Munar al capdavant d'UM està fora de dubte. Serà refermat una vegada més sense que es vegi a priori cap intent, ni desig, de fer-li ombra.

Miquel Payeras